

Pilot: Het uniform (jeugd)hulpaanbod in scheidingsprocedures bij de rechtbank Limburg

Dit document bevat de alternatieve tekst van het origineel. Dit document is bedoeld voor mensen met een visuele beperking, zoals slechtzienden en blinden.

Samenwerking in Limburg tussen gemeenten, Raad voor de Kinderbescherming, jeugdhulpverleners en de rechtbank ten behoeve van kinderen in complexe scheidingsprocedures

Dit document gaat over de samenwerking in de keten tussen belangrijke spelers en beslissers die te maken hebben met kinderen die middenin complexe conflictscheidingen zitten en hulp nodig hebben en over wie beslissingen moeten worden genomen omdat hun ouders dat samen niet kunnen.

Het bevat de afspraken die zijn gemaakt om die kinderen te helpen die door de scheiding van hun ouders beschadigd dreigen te raken of al schade in hun ontwikkeling hebben opgelopen.

Daarmee draagt deze samenwerking bij aan het streven naar het verbeteren van de infrastructuur van hulpverlening en juridische procedures in Nederland. Want niet alleen in Limburg worden deze afspraken anno 2018 gemaakt: de rechtspraak probeert in 2018 in heel Nederland tot vergelijkbare samenwerking te komen met een uniform jeugdhulpaanbod ten behoeve van de juridische procedures waarin door de kinderrechter over kinderen belangrijke beslissingen moeten worden genomen.

Daarmee past deze samenwerking bij de aanbevelingen van de kindermobudsman die zijn opgenomen in zijn rapport "Vechtende ouders, het kind in de knel".

1. Aanleiding en inleiding

De rechtspraak in Nederland heeft in 2016 een visiedocument "Rechtspraak (echt)scheiding ouders met kinderen" gepresenteerd. Daarin staan centraal de complexe conflictscheidingen waarin teveel kinderen te lang betrokken raken. De belangen van die kinderen raken ondergesneeuwd of komen niet of ruim onvoldoende aan bod. De schade die die kinderen daardoor lijden kan op korte en lange termijn erg groot zijn. In dit visiedocument heeft de rechtspraak plannen neergelegd om het familierechtelijke proces bij de rechter, waarin die ouders en kinderen betrokken zijn, zodanig in te richten dat de schade voor die kinderen zoveel mogelijk en zo snel mogelijk wordt beperkt.

Eén van die plannen is de invoering van een met succes in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe onder leiding van de rechtbank Noord-Nederland opgezette praktijk van samenwerking in de keten van de jeugdhulp en rechtbank: het uniform hulpaanbod (UHA).

Kort gezegd houdt die praktijk het volgende in. De rechter kan in bij hem lopende procedures van kinderen in vechtscheidingen bij instemming van de ouders gelasten dat de noodzakelijke jeugdhulp voor ouders en/of kinderen direct en zonder wachttijden vanuit de zittingszaal wordt gestart. Het werkproces in de keten is zo ingericht dat de ouders en kinderen aansluitend aan de zitting snel de adequate hulpverlening ontvangen. De inzet van een jeugdhulptraject door de rechter wordt door de gemeente, die verantwoordelijk is voor de financiering van die jeugdhulp, betaald zonder nadere toetsing van de noodzaak van die hulp. De resultaten van die hulptrajecten worden (veelal) in rapportages van de hulpverleners neergelegd en worden door de Raad voor de Kinderbescherming (verder te noemen: de RvdK), adviseur van de rechtbank, én de rechtbank (en ook het gerechtshof als de zaak in hoger beroep komt) meegewogen bij de in de procedure te nemen beslissingen.

Die beslissingen van de rechter gaan onder meer over het hoofdverblijf van kinderen tijdens en na de scheiding bij één van de ouders, de omgang met de andere ouder, het ontzeggen van de omgang aan een ouder, het gezamenlijk of eenhoofdig gezag van de ouder(s), het recht van de ouder om met zijn kinderen te mogen verhuizen of de plicht om met de kinderen terug te verhuizen. Beslissingen die er voor ouders en kinderen die er samen niet (meer) uitkomen zeer toe doen.

2. De voordelen van het project UHA in Noord-Nederland

De voordelen van de in Noord-Nederland opgezette en sinds 2015 beproefde praktijk zijn de volgende:

- samenwerking in de keten (in plaats van langs elkaar heen te werken);
- onder leiding van de kinderrechter tijdens de zitting bereikt commitment van de ouders om met inzet van jeugdhulp op maat de situatie voor de kinderen te verbeteren en uit de vechthouding te komen, wordt direct verzilverd en omgezet in de inzet van die noodzakelijke jeugdhulp;
- juiste informatieverstrekking over de in te zetten jeugdhulp op zitting aan ouders en advocaten zodat de kans op het "slagen" van het hulptraject wordt verhoogd;
- financiering door de gemeente van de door de rechter gelaste jeugdhulp ofwel de gemeente ziet de rechter als indicatiesteller voor jeugdhulp en is op voorhand daarmee akkoord;
- tijdwinst voor ouders en kinderen in de procedure en daarmee een snellere en effectievere beslissing door de rechter;
- per saldo een aanzienlijke kans dat kinderen niet meer en niet langer de schadelijke gevolgen van de vechtscheiding ondervinden;
- voorkomen dat kostbaardere jeugdhulp met grotere gevolgen voor ouders en kinderen moet worden ingezet, zoals uithuisplaatsing van de kinderen;
- per saldo positieve gevolgen gezien vanuit het belang van de kinderen en vanuit de beheersing van het scheidingsconflict.

Medio 2017 zijn alle rechtbanken in hun arrondissement gestart met het project om het UHA in hun rechtsgebied door samenwerking in de keten geregeld te krijgen. Begin oktober 2017 heeft de rechtbank Limburg samen met de Raad voor de Kinderbescherming de door de wethouders van de grote gemeenten afgevaardigde beleidsmedewerkers jeugd geïnformeerd over het project. Enkele weken later hebben de beleidsmedewerkers jeugd van de regio's Noord-, Midden- en Zuid-Limburg met de Rvdk en de rechtbank om de tafel gezeten en vanaf dat moment tot oktober 2018 gewerkt aan de totstandkoming van de in dit document neergelegde uitgangspunten, afspraken en samenwerking. Tijdens het hele traject hebben de betrokken beleidsmedewerkers zorggedragen dat de gemeenten in hun regio geïnformeerd werden over het project, de voortgang en de resultaten ervan.

Achtereenvolgens komen in dit plan de diverse onderwerpen aan de orde die bij elkaar het project UHA vormen. Eerst zullen we een blik op de huidige situatie werpen, zodat beter zicht wordt gekregen op de gevolgen van en de veranderingen door het realiseren van het UHA in de praktijk van alledag.

3. Huidige situatie: inzetten van jeugdhulp door de rechter in vechtscheidingsprocedures

Ten eerste wordt die jeugdhulp veelal ingezet op advies van de Rvdk. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de begeleide omgangsregelingen (verder te noemen: BOR) die reeds sinds jaar en dag in Limburg door de rechter worden gelast. De uitvoering daarvan wordt gecoördineerd door de Rvdk. De Rvdk zorgt ervoor dat de hulpverleners, die met de uitvoering van de gelaste BOR zijn belast, de opdracht van de rechter ontvangen. De eindrapportage van de BOR, opgesteld door de hulpverleners, wordt door de Rvdk aan de rechtbank verzonden. Het aantal nieuwe BOR-trajecten in Limburg bedraagt de laatste jaren gemiddeld 150 per jaar.

Maar niet alleen de BOR wordt door de Rvdk geadviseerd: de Rvdk adviseert regelmatig aan de rechter dat de ouders hun ouderschap na scheiding moeten reorganiseren met behulp van professionele hulpverlening. De rechter die dat advies volgt en de ouders van de noodzaak daarvan weet te overtuigen, kan óf ouders in de gelegenheid stellen om het jeugdhulptraject eerst te gaan volgen alvorens te beslissen óf kan direct beslissen en daarbij de ouders op het hart drukken dat hulptraject meteen na de beslissing te gaan volgen. Het belangrijkste is dat de rechter de analyse maakt dat, om uit de vechtscheiding te komen en/of te blijven, het voor ouders en/of kinderen noodzakelijk is om een specifiek hulptraject te volgen. De route die de ouders moeten volgen, is die via de gemeente, omdat de gemeente van de woonplaats van de kinderen volgens de Jeugdwet verantwoordelijk is voor de (financiering van de) jeugdzorg in de gemeente. Concreet betekent dit dat de gemeente een jeugdhulpbesluit moet nemen, dat inhoudt dat de ouders het traject Nieuw Ouderschap (hierna te noemen: NO) kunnen gaan volgen bij een bepaalde jeugdhulpaanbieder waarmee de gemeente heeft gecontracteerd. De gemeente neemt de kosten van dit traject voor haar rekening.

Op dezelfde wijze kan de Rvdk met het dringende advies komen om de kinderen uit de knel tussen hun ouders te halen, door de ouders en de kinderen het hulptraject Kinderen uit de Knel (hierna te noemen: KuK) te laten volgen. Ook hier heeft de rechter dezelfde opties: eerst het volgen van het traject én daarna beslissen, mede in het licht van de

behaalde resultaten, óf direct beslissen en daarna het volgen van het traject en de resultaten door de ouders laten vertalen in door hen samen te maken afspraken over de kinderen (zodat er geen beslissing van de rechter meer hoeft te komen over hetgeen de ouders verdeeld houdt).

Maar ook los van het advies van de Rvdk ziet de rechter regelmatig aanleiding om, gelet op zijn rechterlijke taak in deze vechtscheidingen én de door hem en de Rvdk gemaakte analyse van het conflict tussen de ouders en de klemsituatie van de kinderen, de ouders te verwijzen naar een specifiek jeugdhulptraject zoals dat van KuK, NO of de BOR.

Bij de inzet door de rechter van deze jeugdhulptrajecten geldt steeds dat de lat voor de rechter hoog ligt. Dat wil zeggen: de rechter zal een specifiek traject uitsluitend inzetten in de procedure als hij van de noodzaak ervan overtuigd is. Naast die overtuiging schat de rechter in dat het deze ouders kan gaan lukken om het traject goed te doorlopen. Het moet gaan om een noodzakelijke vorm van hulpverlening, omdat wordt ingeschat dat ouders zonder dat traject niet in staat zijn om de vechtscheiding te beëindigen of in ieder geval niet in staat zijn om de schade van de scheiding voor hun kinderen te verminderen of een halt toe te roepen.

Door de gemeenten is expliciet aandacht gevraagd voor het betrekken van de lokale wijkteams, die vaak al bekend zijn met gezinnen en kinderen in echtscheidingssituaties. Voorkomen moet worden dat hulpverlening langs elkaar heen gaat lopen of 'dubbel' wordt ingezet. De gemeentes bepleiten een 'integrale aanpak' van de hulpverlening rondom gezinnen. Het is daarom van groot belang dat de gemeente op de hoogte is van het in te zetten UHA.

De ervaring van de rechter en de Rvdk is dat de gemeenten ook thans de overweging door de rechter om specifieke jeugdhulp in te zetten als indicatiestelling (zonder nadere toetsing) overnemen. Juist omdat ook nu de lat voor de rechter voor het inzetten van jeugdhulp al hoog ligt, wordt door de rechtbank én de Rvdk ingeschat dat invoering van het UHA niet zal leiden tot substantieel hogere cijfers van jeugdhulptrajecten. De ketenpartners realiseren zich dat op voorhand geen concrete cijfers van het aantal jeugdhulptrajecten kan worden gegeven, waarmee in het kader van het UHA jaarlijks rekening dient te worden gehouden.

De gemeenten hebben voorts aandacht gevraagd voor preventie. Ze doelen op het nemen van maatregelen (inzetten van interventies in gezinnen en bij scheidingen) om vechtscheidingen, kostbare jeugdhulptrajecten en ontwikkelingschade bij kinderen te voorkomen.

De Rvdk en rechtbank hebben aangegeven bereid te zijn daarover mee te denken. In dit verband wijst de rechtbank op de leerplichtwetzaken waarin regelmatig ook complexe scheidingen van ouders aan de orde zijn. Het onderzoek van de Rvdk mondt soms uit in een verzoek tot ondertoezichtstelling (OTS) dat gecombineerd met de leerplichtwetzaak door dezelfde kinderrechter wordt behandeld. Ook de advocatuur dient gevraagd te worden aan "preventie denken en handelen" mee te doen. Tegelijkertijd zullen de gemeenten, de Rvdk en rechtbank regelmatig informeren over hun preventiemaatregelen en via het centrum voor jeugd en gezin (CJG) beschikbare lichtere vormen van

jeugdhulp. Het preventief aanbod van de gemeenten in de regio's Zuid-, Midden- en Noord Limburg kan bij de desbetreffende gemeentes worden opgevraagd.

In dit verband wijst de rechtbank er voor de volledigheid op dat de kinderrechter buiten de jeugdhulptrajecten ook nog andere middelen ten dienste staan om in voorkomend geval in (v)echtscheidingen in te zetten: de bijzondere curator (advocaat of gedragskundige) of de ouderschapsonderzoeker. Beide middelen bieden geen jeugdhulp maar kunnen gezien worden als een verlengstuk van de rechter om het onderzoek ter zitting uit te breiden naar het werkveld van ouders en kinderen. Bij de inzet van deze middelen spelen voor alle duidelijkheid de gemeenten geen rol.

Tot slot is de afspraak gemaakt dat we vanaf de start van (de uitvoering van) het UHA in Limburg cijfers van de jeugdhulptrajecten in het kader van het UHA door de rechter en de resultaten ervan in kaart gaan en blijven brengen.

4. Nieuwe situatie: de inzet van jeugdhulp in vechtscheidingen door de rechter

De rechter zet ook nu reeds jeugdhulpverlening voor ouders en/of kinderen in deze procedures in. Dat past in de opdracht die de rechter heeft, zoals ook door de Hoge Raad der Nederlanden is bevestigd, om alle middelen in te zetten om na de scheiding het contact tussen kinderen en beide ouders te bevorderen. In het verlengde daarvan heeft de rechter de opdracht om er voor te zorgen dat alle geëigende middelen worden ingezet om kinderen uit vechtscheidingssituaties te halen. Daarbij heeft de rechter de regie in handen en tot taak er op toe te zien dat de ingezette middelen aan kwaliteitseisen voldoen.

Naar het beproefde voorbeeld van Noord-Nederland en gelet op de door de rechtspraak landelijk gemaakte afspraken dienen in het jeugdhulppakket ten behoeve van de procedures rondom vechtscheidingen in ieder geval de volgende jeugdhulptrajecten te zitten:

1. NO
2. KuK
3. BOR (niveau 1, Humanitas, verder te noemen: BOR I)
4. BOR (niveau 2, Professionals: aXnaga, Xonar, Rubicon en AnaCare, verder te noemen: BOR II)
5. BOR (niveau 3, Mutsaersstichting, verder te noemen: BOR III)
6. KIES (coaching voor kinderen in vechtscheidingen) op maat
7. P.m. (later nog op te nemen andere hulptrajecten).

Opgemerkt dient te worden dat deze trajecten ook in het vrijwillige kader kunnen worden aangeboden. Zo kunnen ouders hun kinderen vaak vrijwillig melden bij KIES en nemen daarnaast ouders regelmatig in het vrijwillige kader deel aan een BOR-traject. Slechts in uitzonderlijke gevallen zullen bovengenoemde trajecten door de rechtbank in het kader van het UHA worden ingezet. Het traject KIES is voor kinderen, vindt in groepsverband plaats en is laagdrempelig. Het is bedoeld als ondersteuning en coaching van kinderen in echtscheidingssituaties. Het traject zal niet steeds in de strikte termijnen van het na te noemen werkproces kunnen worden georganiseerd, maar van de jeugdhulpaanbieders (verder te noemen: JHA) wordt wel verwacht dat het zoveel mogelijk wordt

georganiseerd gelijk met het hulptraject voor de ouders. Een rapportage of evaluatie over het KIES-traject zal niet worden gemaakt.

De inhoud van de diverse trajecten wordt in de bijlagen van dit document beschreven. Die beschrijving is van groot belang omdat de rechter partijen op de zitting moet kunnen informeren over de trajecten, zodat de ouders weten waaraan zij zich committeren. Ook advocaten kunnen met deze informatie de ouder die zij bijstaan tijdig informeren over hulptrajecten die het conflict kunnen dempen.

De inhoud ervan is ook van belang omdat de trajecten aan kwaliteitseisen moeten voldoen. De rechter moet ervan op aan kunnen dat de hulpverleners op maat aan ouders en kinderen een kwalitatief goed traject bieden dat gericht is op het realiseren van specifieke doelen. Dat is ook de opdracht die de Hoge Raad aan de rechters geeft. Die kwaliteit heeft nu reeds de aandacht van de gemeenten. Samen met de Rvdk, gemeenten en hulpverleners zal nader naar de kwaliteit en de invulling daarvan moeten worden gekeken. Dat zal worden meegenomen in een jaarlijkse evaluatie van het UHA.

In alle trajecten dienen de hulpverleners een eindrapport of eindevaluatie op te stellen ten behoeve van ouders, de Rvdk en de rechtbank.

De inzet van een jeugdhulptraject door de rechter wordt door de gemeente als indicatiestelling in het kader van de jeugdwet aangemerkt. Dit betekent dat de gemeente geen nader onderzoek meer zal doen naar de juistheid van die indicatiestelling. De woonplaatsgemeenten van de kinderen zullen de trajecten financieren, die door de rechter worden ingezet. De gemeente neemt een beschikking jeugdhulp op basis van de beslissing van de kinderrechter om het UHA in te zetten. Daarover informeert de Rvdk het lokale jeugdteam van de gemeente met behulp van het formulier inzet UHA (zie bijlage). Met de inzet van deze jeugdhulp en werkwijze hebben de ouders op zitting bij de rechter ingestemd.

5. Werkproces van rechter, via de Rvdk, naar jeugdhulpaanbieder (verder te noemen: JHA) en gemeenten en ten slotte terug naar Rvdk en rechter (verwoord in een bijlage als stroomschema)

Het werkproces, waarbij voorop staat dat de rechter de regie voert over het proces omdat de inzet van jeugdhulp is ingebed in de juridische procedure over de kinderen, ziet er als volgt uit.

Stap 1

Tijdens de eerste zitting op de rechtbank zal de kinderrechter met de Rvdk, ouders en advocaten stilstaan bij de ins en outs van de conflictscheiding, de gevolgen ervan voor de kinderen en de noodzaak om de schade voor de kinderen te voorkomen en in ieder geval te beperken. Specifiek zal worden beoordeeld of zo spoedig mogelijk een jeugdhulptraject uit het UHA moet worden ingezet.

Stap 2

Indien de kinderrechter, mede gezien het advies van de Rvdk, die vraag met "ja" beantwoordt én de ouders zich daadwerkelijk willen en kunnen inzetten om een specifiek jeugdhulptraject te laten slagen, zal de kinderrechter kunnen beslissen dat eerst het UHA

wordt ingezet. Dat betekent ook dat in de procedure pas wordt beslist nadat de resultaten van het UHA bekend zijn geworden (zodat deze kunnen worden meegewogen bij de te nemen beslissingen over de kinderen).

Stap 3

De kinderrechter maakt direct na de zitting een formulier op waarin het op de zitting afgesproken, specifieke jeugdhulptraject uit het UHA wordt genoemd en waarin de belangrijkste verdere gegevens worden vastgelegd. Met name wordt ook vastgelegd de instemming van de ouders met de inzet van de jeugdhulp en de toestemming dat de Rvdk contact legt met het jeugdteam van de gemeente waar de kinderen wonen. Belangrijk is dat de Rvdk kan nagaan of er geen zwaarwegende contra-indicaties bij het lokale team bekend zijn voor het inzetten van het afgesproken jeugdhulptraject en zonodig inhoudelijke informatie kan uitwisselen.

Stap 4

Dat formulier wordt binnen 2 werkdagen door de rechtbank per e-mail aan het loket van de Rvdk toegezonden. De Rvdk neemt binnen 1 week contact op met het lokale jeugdteam van de gemeente. Dat team wordt geïnformeerd over het inzetten door de kinderrechter van het UHA. De Rvdk gaat na of er geen zwaarwegende contra-indicaties zijn voor het inzetten van het specifieke jeugdhulptraject bij deze ouders en hun kinderen (voor alle duidelijkheid: er wordt door de Rvdk alleen gekeken óf er bij het lokale team nieuwe informatie ligt (t.o.v. de zitting) waardoor ernstig betwijfeld moet worden of het specifieke jeugdhulptraject (zoals op zitting besproken) thans wel een redelijke kans maakt om te slagen).

Stap 5

- a) Als er geen zwaarwegende contra-indicaties zijn, zal de Rvdk binnen 2 weken na de ontvangst van het formulier de JHA informeren over het in te zetten jeugdhulptraject en de gegevens van de ouders en de kinderen doorgeven. Indien er geen contra-indicatie is, maar wel een veelheid aan (hulpverlenings)trajecten, dan kan de gemeente de regie nemen. De inzet van UHA start dan wel in de tussentijd. De gemeente heeft de vrijheid om dan via het lokaal team een Ronde Tafel Overleg (verder te noemen: RTO) te organiseren, waarbij de JHA al dan niet aansluit.
- b) Als er wel zwaarwegende contra-indicaties zijn (hetgeen zich bij hoge uitzondering zal voordoen), zal de Rvdk de rechtbank en de ouders / advocaten binnen 2 weken na de ontvangst van het formulier daarover schriftelijk informeren. In dit geval zal de Rvdk op basis van een reeds door de kinderrechter ter zitting gegeven voorwaardelijke opdracht een onderzoek starten ter beantwoording van de centrale vragen rond de kinderen. De Rvdk zal ook beoordelen of de contra-indicaties niet langer in de weg staan aan het inzetten van het UHA na de ontvangen beschikking. Hierna vervolgen bij stap 7.b .

Stap 6

Na stap 5a zal de JHA de ouders- binnen 5 werkdagen na de aanmelding door de Rvdk - telefonisch uitnodigen voor een intake. Deze intake zal zo veel mogelijk binnen 3 weken na de aanmelding plaatsvinden, maar uiterlijk binnen 5 weken.

Stap 7

- a) Ondertussen heeft de rechtbank binnen 3 weken na de zitting de tussenbeschikking gereed. Deze wordt binnen 2 werkdagen na de uitspraak aan de Rvdk gegeven. De Rvdk sluisst deze beschikking binnen 3 werkdagen door naar de JHA zodat de JHA tijdens de intake de inhoud van de beschikking kan betrekken bij het gesprek met de ouder(s) en de kinderen.
- b) Indien er sprake is van contra-indicaties als besproken onder de beschrijving van stap 5.b maakt de rechtbank binnen drie weken na de zitting een beschikking waarin de Rvdk wordt verzocht om alsnog onderzoek te doen. Hierna vervolgens stap 10.c.

Stap 8

- a) De JHA rondt het jeugdhulptraject binnen de afgesproken termijn af (BOR/NO binnen 7 maanden en KuK binnen 6 maanden (mits er geen zomervakantie tussen zit). Binnen 4 weken na de afsluiting van het traject verzendt de JHA een eindevaluatie of eindrapportage aan de Rvdk en de ouders/advocaten. Wordt de termijn overschreden, dan verzoekt de uitvoerende JHA bij de Rvdk om verlenging van de termijnen en bericht de Rvdk dit aan de Rechtbank.
- b) Als het traject voortijdig wordt beëindigd, dan wordt de reden van de beëindiging beschreven in de evaluatie of rapportage. Binnen 4 weken na de voortijdige beëindiging wordt een evaluatie/ rapport opgemaakt en dit wordt aan de Rvdk en de ouders/advocaten verzonden.

Stap 9

- a) De Rvdk meldt binnen 2 weken aan de rechtbank dat het jeugdhulptraject is voltooid, n.a.v. de eindevaluatie/rapportage en stuurt de eindevaluatie/rapportage naar de rechtbank. (vervolg, stap 10.a.)
- b) De Rvdk meldt binnen 2 weken aan de rechtbank dat het jeugdhulptraject voortijdig is beëindigd en of de Rvdk op grond van de eerder gegeven voorwaardelijke opdracht een nader onderzoek gaat verrichten. Het rapport en advies wordt zo snel mogelijk ingediend, bij voorkeur binnen drie maanden. (vervolg, stap 10.a. of 10.b.)

Stap 10

- a) De rechtbank stelt partijen via het digitale procesjournaal in de gelegenheid om binnen 2 weken bij akte te reageren op de eindevaluatie/rapportage van de JHA. Partijen moeten hierbij, gelet op het doorlopen van het UHA, aangeven wat zij met hun verzoeken willen en of een nieuwe mondelinge behandeling noodzakelijk is.
- b) Het rapport van de Rvdk met het advies van de Rvdk wordt z.s.m. ingediend bij de rechtbank, bij voorkeur binnen drie maanden. Zodra de Rvdk start met het onderzoek, wordt de rechtbank hierover bericht. Na binnenkomst van het advies stelt de rechtbank partijen via het digitale procesjournaal in de gelegenheid om binnen 2 weken bij akte te reageren op het advies van de Rvdk en de evaluatie/rapportage van de JHA. Partijen moeten hierbij aangeven wat zij met

hun verzoeken willen en tevens kunnen partijen zich uitlaten over de vraag of het noodzakelijk is om een nieuwe mondelinge behandeling te houden.

- c) Indien na stap 7.b het rapport met advies van de Rvdk is ontvangen door de rechtbank worden partijen ook in de gelegenheid gesteld om binnen 2 weken bij akte te reageren en zich uit te laten over de vraag of een nieuwe mondelinge behandeling noodzakelijk is.

Stap 11

Stap 10 a, b. of c. kan leiden tot een mondelinge behandeling welke binnen 2 maanden na de ontvangst van de akte van partijen moet plaatsvinden, waarna een schriftelijke beschikking binnen 4 weken moet worden gegeven. Maar als alsnog de inzet van het UHA wordt geadviseerd en partijen daarmee instemmen, volgt de procedure van start UHA via het formulier (stap 3 en volgende, zonder dat nog onderzoek wordt gedaan naar contra-indicaties voor het UHA).

Ook kan stap 10.a., b. of c. leiden tot een schriftelijke beschikking welke binnen 4 weken na de ontvangst van de akte van partijen moet worden gegeven. Ook in die beschikking kan, als het UHA eerder niet is ingezet, alsnog het UHA worden ingezet. Ook dan volgt de procedure van start UHA maar dan op basis van de tussenbeschikking (stap 3 en volgende, zonder dat nog onderzoek wordt gedaan naar contra-indicaties voor het UHA).

Voor alle duidelijkheid nog een aantal punten:

1. Geen instemming van beide ouders met het door de Rvdk betrekken bij en informeren van het lokale jeugdteam betekent dat het UHA niet kan worden ingezet door de rechter.
2. Die instemming legt de rechter voor de duidelijkheid van alle betrokkenen met zoveel woorden vast in het formulier en in zijn tussenbeschikking. Op de zitting vraagt de rechter de actuele telefoonnummers van de ouders. De rechter informeert partijen ook dat in verband met de financiering van de jeugdhulp door de woonplaatsgemeente van de kinderen ook die gemeente over de inzet van het UHA (door de Rvdk) wordt geïnformeerd. De gemeente zal een beschikking jeugdhulp afgeven conform UHA. De gemeente is verwijzer en neemt zonder verdere toets het advise/ inhoud formulier van de rechtbank over. De gemeente voert geen regie; de regie voor UHA ligt bij de rechtbank en de Rvdk.
3. De ouders dienen ook in te stemmen met het doorsturen van de tussenbeschikking aan de JHA. Ook dat wordt vastgelegd in de tussenbeschikking.
4. De Rvdk zal de gemeenten middels het genoemde formulier inzet UHA informeren over de inzet van het hulpverleningstraject in het kader van het UHA. De beschikking zal niet worden doorgestuurd aan de gemeenten. De lokale jeugdteams zullen naar aanleiding van de beslissing van de kinderrechter over de inzet van het UHA waar wenselijk/mogelijk de andere hulpverlening rondom het gezin aanpassen om te bevorderen dat het UHA succesvol kan zijn.

Nota bene: indien de ouders met hetgeen in deze alinea is beschreven niet instemmen, zal de rechter duidelijk maken dat de inzet van jeugdhulp (via de rechtbank) niet

mogelijk is en vervolgens van die route afzien. Daarbij geldt één uitzondering: de inzet van een BOR-traject kan, als invulling van het contact tussen ouder en kind, ook zonder instemming van een van de ouders plaatsvinden. Bijvoorbeeld wanneer de ouder waar het kind het hoofdverblijf heeft zich daar tegen verzet, terwijl de rechter het BOR-traject wel in het belang van het kind acht. De rechter kan dit doen omdat de Hoge Raad heeft beslist dat de rechter alles in het werk moet stellen om de omgang met de andere ouder mogelijk te maken. De rechter kan die weigerende ouder op verzoek van de andere ouder in uitzonderlijke situaties ook een prikkel tot nakoming opleggen (meestal in de vorm van een te verbeuren dwangsom) als hij in zijn weigering volhardt. De rechter kan de weigerende ouder echter niet zonder meer verplichten mee te werken aan de bij de invulling van het contact wenselijk geachte hulpverlening.

De RvdK en rechtbank (waarbij de regierol bij de rechtbank ligt) zullen de gegevens van de betreffende procedures waarin het UHA wordt ingezet in een overzicht noteren, zodat het aantal verwijzingen in kaart wordt gebracht, de voortgang ervan kan worden bewaakt en ook de resultaten ervan kunnen worden gevolgd. De RvdK en rechtbank delen die gegevens periodiek met de gemeenten.

Indien de RvdK een JHA informeert over de beslissing van de kinderrechter tot inzet van het UHA geldt het volgende. De RvdK zendt de gegevens in een bepaalde format door naar:

- bij de BOR: het door de rechter in de beschikking benoemde niveau van de BOR;
- bij KuK: de JHA die in de betreffende regio de verdeling van de zaken over de aanbieders van KuK regelt en in ieder geval die waarmee de betreffende gemeente heeft gecontracteerd;
- bij NO: naar een door de gemeente gecontracteerde JHA;
- bij KIES: een door de gemeente gecontracteerde JHA (meestal vindt de verwijzing naar KIES in combinatie met een van de andere trajecten plaats. Daarbij dient erop te worden gelet dat de verwijzingen in handen van één JHA komen en blijven).

Tijdens de intake door de JHA worden met de ouder(s) afspraken gemaakt over het te starten traject en met name ook de data en plaats gepland waarop de ouders en/of kinderen deelnemen aan het traject. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat het traject uiterlijk 4 weken na de intake start en uiterlijk 6 (bij KuK) of 7 maanden (bij de BOR en NO) later met de eindevaluatie of eindrapportage wordt afgerond.

6. De kwaliteit van het traject van de JHA

De rechtbank zal zich niet mengen in het aanbod van de jeugdhulpaanbieders per gemeente. Wel is de rechtbank gebonden aan jurisprudentie van de Hoge Raad, op basis waarvan bepaalde eisen aan hulpverleningstrajecten worden gesteld, zoals aan het BOR-traject. Wanneer een JHA één van de aanbieders wil zijn van het UHA, zal de JHA zich aan bepaalde kwaliteitseisen en afspraken moeten houden, waaronder het zich houden aan het werkproces zoals hiervoor beschreven d.w.z. geen wachttijden voor ouders en kinderen en de terugkoppeling naar de RvdK en rechtbank van(eind)evaluaties of (eind)rapportages. De RvdK en rechtbank zullen hierover in gesprek gaan met de JHA's en de gemeenten over de uitkomst ervan informeren

Tijdens de uitvoering van het UHA zal regelmatig met de RvdK en de gemeenten worden overlegd over die uitvoering, de resultaten en de kwaliteit van de diverse hulptrajecten. Daarbij zal worden aangesloten bij hetgeen daarover is bedacht en opgezet in de regio Noord-Nederland.

Bij de start van het UHA wordt aangesloten bij de bestaande contracten die gemeenten met de diverse JHA's hebben en waarin ze (kwaliteits)eisen stellen aan de jeugdhulptrajecten en de betreffende jeugdhulptrajecten aan de kwaliteitseisen gesteld in de Jeugdwet moeten voldoen.

7. De (eind) evaluatie of (eind)rapportage van de JHA

Bij een positieve afsluiting van het traject worden de gemaakte afspraken tussen de ouders (en de kinderen) door de JHA vastgelegd en waar mogelijk in een ouderschapsplan (vorm) gegoten.

Bij een negatieve en positieve afsluiting van het traject dient een eindrapport of eindevaluatie te worden opgesteld door de JHA volgens de formats die daartoe door de diverse JHA's zijn opgesteld (zie bijlagen). De JHA zorgt ervoor dat de ouders steeds gelegenheid krijgen om op het concept van het eindrapport of de eindevaluatie te reageren.

De start van het UHA in Limburg in pilotvorm voor de duur van 2 jaar.

Het project UHA zal in Limburg als pilot starten op 1 januari 2019 voor de duur van 2 jaar. In de loop van die periode zal, mede aan de hand van een evaluatie, worden beslist of en zo ja, op welke wijze met het UHA zal worden verder gegaan. In ieder geval zal, zoals het er nu naar uit ziet, de loketfunctie na afloop van die 2 jaar niet langer door de RvdK worden vervuld.

Bijlagen:

1. Informatieformulier jeugdhulptrajecten BOR, Kuk en NO;
2. Formulier inzet UHA;
3. Stroomschema inzet UHA;
4. Formats eindevaluatie of eindrapportage door BOR, Kuk en NO.

Maastricht, 5 december 2018
Projectteam UHA in Limburg,
Mrs. K. Verbong, J. Verhey, L. Reijnders-Verlinden en P. Frénay